

**Комунальний заклад вищої освіти
Київської обласної ради «Академія мистецтв імені Павла Чубинського»
Кафедра «Інструментальне виконавство (за видами)»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

Сергєєнко О.М.

01 вересня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АНСАМБЛЬ ОК 14

(вид фортепіано)

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність	025 «Музичне мистецтво»
Освітньо-професійна програма	«Інструментальне виконавство (за видами)»
Статус дисципліни	Обов'язкова

Київ 2023 р.

Робоча програма навчальної дисципліни **«Ансамбль (вид фортепіано)»** для здобувачів вищої освіти галузі знань **02 «Культура і мистецтво»**, спеціальності **025 «Музичне мистецтво»**, освітньо-професійної програми **«Інструментальне виконавство (за видами)»**

Розробники:

Цепух І.О. - викладач кафедри «Інструментальне виконавство (за видами)» КЗВО КОР «Академія мистецтв імені Павла Чубинського».

Тарасенко М. М. - старший викладач КЗВО КОР «Академія мистецтв імені Павла Чубинського».

Лозова І.Р. – викладач викладач КЗВО КОР «Академія мистецтв імені Павла Чубинського».

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри «Інструментальне виконавство (за видами)»

протокол № 1 від 27 серпня 2020 р.

перезатверджено: протокол №1 від 29 серпня 2022 р.

протокол № 11 від 15 червня 2023 р.

Завідувач кафедри **Ясько О.А.**

1. Опис навчальної дисципліни для ступеня освіти «Бакалавр»

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки: I-й	
Загальна кількість годин – 120	32/32	10/8
Кількість модулів – 2	Семестри:	
Тижневих годин індивідуальних занять для денної форми навчання: 1-2 семестри 2 години на тиждень Тижневих годин самостійної роботи студента для денної форми навчання: 1-2 семестри – 1,5 години на тиждень Для заочної форми навчання: 1-2 семестри – 3 години на тиждень	I, II	I, II
	Індивідуальні:	
	Денне – 64	Заочне – 18
Форма підсумкового контролю: Залік - 1 семестр Іспит – 2 семестр	Самостійна робота:	
	Денне – 56	Заочне – 102

2. Мета та завдання навчальної дисципліни «Ансамбль» (вид фортепіано) ОК 14

Мета навчальної дисципліни – формування та розвиток практичних навичок ансамблевого виконавства з метою виховання кваліфікованого спеціаліста, що здатен продемонструвати знання і навички в обов'язі, необхідному для практичної діяльності в якості артисту фортепіанного ансамблю та викладача мистецької школи.

Предмет навчальної дисципліни - збагачення виконавського репертуару, набуття знань в сфері ансамблевого виконавства з метою визначення музично-виконавських задач фортепіанного дуету, що обумовлені художнім змістом та особливостями форми творів різноманітних жанрів та стилів.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни «Фортепіанний ансамбль» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей: ЗК 2,5,8,9,11, 17. СК 1,2,6,9,13,17,18.

- **ЗК 2** Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- **ЗК 5** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- **ЗК 8** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- **ЗК 9** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- **ЗК 11** Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- **ЗК 17** Здатність зберігати та примножувати моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

- **СК 1** Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.
- **СК 2** Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.
- **СК 6** Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.
- **СК 9** Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.
- **СК13** Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
- **СК17** Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, диригентської, педагогічної діяльності.
- **СК18** Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Завдання навчальної дисципліни:

- 1.Формування комплексу виконавських навичок, необхідних для ансамблевого виконання. Набуття професійного ансамблевого мислення.
- 2.Стимулювання розвитку емоційності, музичної пам'яті, уяви та творчої активності при ансамблевій грі.
- 3.Вирішення комунікативних завдань (спільна творчість, вміння спілкуватися в процесі ансамблевого музикування, вміння оцінювати гру партнера).
- 4.Розширення музичного світогляду шляхом ознайомлення з кращими зразками симфонічної, оперної і камерної літератури в фортепіанних перекладах та оригінальними ансамблями. Набуття досвіду виконання творів різних стилів у фортепіанному дуеті (на двох роялях) та у фортепіанному ансамблі (у чотири руки на одному інструменті).
- 5.Формування професійних навичок для практичної діяльності у мистецьких школах.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Ансамбль» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):
середня спеціалізована музична освіта або диплом молодшого спеціаліста.
Обов'язкове попереднє вивчення в обсязі 7 класів ДМШ предметів сольфеджіо, музична література, фортепіано.

4. Очікувані результати навчання

Відповідно до освітньої програми «**Інструментальне виконавство (за видами)**» вивчення навчальної дисципліни «АНСАМБЛЬ» (вид фортепіано) ОК 14 забезпечує досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
1. Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом на належному фаховому рівні під час виконавської діяльності.	ПРН 1
2. Володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри, репетиційної роботи та концертних виступів.	ПРН 2
5. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.	ПРН 5
8. Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.	ПРН 8

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Ансамбль (вид фортепіано)»:

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
1. Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом на належному фаховому рівні під час виконавської діяльності.	ПРН 1
2. Володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри, репетиційної роботи та концертних виступів.	ПРН 2
5. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.	ПРН 5
8. Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.	ПРН 8

4.1 Після опанування навчальної дисципліни «Ансамбль (вид фортепіано)» студенти повинні:

знати:

- Професійну термінологію.
- Художньо-виконавські можливості інструменту.
- Базовий репертуар для фортепіанного ансамблю (4-ручний, 2-рояльний).
- Методи роботи над формою, технічною та художньою сторонами виконуємих творів.
- Особливості гри в фортепіанному ансамблі, специфіку індивідуальної та спільної репетиційної роботи.

вміти:

- Використовувати технічні навички та засоби виконавської виразності задля грамотної інтерпретації нотного тексту ансамблевої літератури.
- Читати з аркушу музичні твори.
- Виховувати слуховий контроль при ансамблевому музикуванні, чути всі партії.
- Погоджувати свої виконавські наміри з партнером і знаходити спільні художні рішення при роботі в ансамблі.
- Психо-фізично володіти собою в процесі репетицій та концертного виконання.

5. Засоби діагностики та критерії оцінювання результатів навчання

5.1 Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання
Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: іспит (залік), виконання ансамблевої програми у формі виступу.

5.2 Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми контролю знань студентів:

- поточний;
- підсумковий модульний;
- семестровий підсумковий (залік/екзамен).

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС –А, В, С, D, E, FX, F).

Критерії поточного оцінювання знань студентів

5 А	(відмінно)	= 100-90 балів
4 В-С	(добре)	= 74-89 балів
3 D-E	(задовільно)	= 60-73 бали
2 FX	(незадовільно)	= 35-59 з можливістю повторної прездачі
н/а F	(незадовільно)	= 0-34 з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Поточний контроль передбачає оцінювання теоретичної підготовки із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на індивідуальних заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань.

Правила оцінювання:

Максимальна кількість балів з дисципліни «Ансамбль» за семестр – 100 балів. Поточний контроль проводиться кожні 3 уроки впродовж кожного семестру й оцінюється від 1 до 5 балів¹. За кожен тему студент може бути оціненим 3-4 рази.

¹ Дивитись таблицю «Критерії оцінювання для поточного контролю за п'ятибальною системою»

Максимальний бал поточного контролю становить 65 балів².

За особливу творчу активність нараховуються додаткові бали. За пропуск занять без поважної причини або невідповідності домашні завдання кількість балів знижується :

Нарахування заохочувальних балів (+)		
1.	Стовідсоткове відвідування занять протягом семестру.	+ 5 балів
2.	Творча активність, направлена на пошук додаткової літератури для більш поглибленого опрацювання теми, що вивчається у певному модулі. Виступ в концерті, участь в конкурсі й отримання 1, 2, 3 премії або Гран-при.	+5 балів

Штрафні бали (-)		
1.	Відсутність на заняттях без поважних причин.	-5 балів
2.	Здача модульних та самостійних робіт пізніше призначеного терміну.	-5 балів
3.	Не виконання студентом завдань по самопідготовці	-5 балів

Виступ та виконання концертної програми	Критерії оцінювання
«5»	При виконанні музичних творів, студент впевнено відтворює текст по нотах. Яскраво інтерпретує музичні твори, дотримуючись темпових та динамічних позначень. Виразно передає художній зміст твору (фразування, динамічний розвиток, характер). Систематично і результативно працює над удосконаленням виконавської техніки. Самостійно знаходить інформацію про композиторів, стиль, епоху, може дати визначення жанру твору, що виконує. Вільно володіє

² Дивитись таблиці «Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти посеместрово»

	<p>термінологією. Вільно орієнтується в стилістичних особливостях творів різних епох. Старанно виконує всі програмові вимоги. Здатен проаналізувати свою роботу над музичним матеріалом. Систематично готується до занять. Значну увагу приділяє самостійній роботі, проявляє творчу ініціативу при виконанні завдань з дисципліни. Приймає участь у фортепіанних концертах.</p>
«4»	<p>Студент демонструє досить переконливий рівень втілення художніх образів творів, що виконуються. При виконанні музичних творів, впевнено відтворює текст по нотах без помилок, дотримуючись авторських вказівок (відповідний темп, динаміка, штрихи, аплікатура). Виразно передає характер твору (фразування, динамічний розвиток, цілісність твору). Самостійно знаходить інформацію про композиторів, стиль, епоху, може дати визначення жанру твору, що виконує. Систематично готується до занять. Здатен самостійно працювати та аналізувати свою роботу. Приймає участь у фортепіанних концертах.</p>
«3»	<p>Студент відтворює текст по нотах, передає характер та художній зміст твору, виконує авторські вказівки (темп, динаміка, аплікатура). Але не завжди демонструє переконливий рівень втілення художніх образів творів, що виконуються. Спостерігаються окремі помилки в розумінні стилістичних особливостей музичних творів. При виконанні допускає незначні помилки, які не заважають загальному сприйняттю твору. Виконує всі програмові вимоги, знає музичну термінологію. Володіє інформацією про композитора, його творчий спадок. Систематично готується до занять.</p>
«2»	<p>Студент відтворює текст з метро-ритмічними та текстовими помилками, виконує елементарні вказівки автора. Не передає характер твору. Грає у невідповідному темпі. Не дотримується вказаних штрихів та динаміки. Слабо орієнтується в музично-теоретичних визначеннях. Не систематично готується до занять. Відсутність системності, наполегливості, старанності в оволодінні фаховими знаннями, уміннями, навичками, наявність суттєвих недоліків у професійній підготовці.</p>
«1»	<p>Студент відтворює текст з метро-ритмічними та текстовими помилками, виконує елементарні вказівки автора. Не передає характер твору. Грає у невідповідному темпі. Не дотримується вказаних штрихів та динаміки. Слабо орієнтується в музично-теоретичних визначеннях. Не систематично готується до занять. Відсутність системності, наполегливості, старанності в оволодінні фаховими знаннями, уміннями, навичками, наявність суттєвих недоліків у професійній підготовці.</p>

«н/а»	Недбале ставлення до занять, постійне невиконання завдань, які передбачені навчальною програмою. Студент по нотах відтворює текст зі значними помилками без відповідних штрихів та динаміки, не звертає уваги на апплікатуру, допускає метро-ритмічні помилки. Музичною термінологією володіє частково. Систематично не готується до занять, програмові вимоги не виконує.
-------	--

Підсумковий модульний (семестровий) контроль знань студентів

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період навчання. Підсумковий модульний (семестровий) контроль знань студентів здійснюється через проведення слухання концертного виступу студентів в ансамблі.

Семестрова оцінка виставляється за умови виконання студентом усіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни та визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих при здійсненні поточного і підсумкового контролю.

Студент, який набрав кількість балів, що прирівнюється до оцінки «високий рівень» (відмінно) та активно брав участь в концертах або став переможцем конкурсу, вивчив програму в обсязі семестру може бути звільнений від складання диференційованого заліку.

Підсумковий модульний контроль оцінюється від 1-35 балів³:

Від 1-35 балів	
27-35 б.	- Виконання програми без помилок, - Яскрава інтерпретація - Виразна передача художнього змісту
18-26 б.	- Непереконливий рівень втілення художніх образів. Незначні помилки.
9-17 б.	- Не відповідність темпу, штрихів. Велика кількість текстових помилок.
1-8 б.	- Не вивчений текст.

³ Дивитись таблиці «Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти посеместрово».

Види робіт	Бали рейтингу		
<p>При виконанні музичних творів, студент впевнено відтворює текст по нотах. Яскраво інтерпретує музичні твори, дотримуючись темпових та динамічних позначень. Виразно передає художній зміст твору (фразування, динамічний розвиток, характер). Грає в ансамблі, чує партнера. Систематично і результативно працює над удосконаленням виконавської техніки. Самостійно знаходить інформацію про композиторів, стиль, епоху, може дати визначення жанру твору, що виконує. Вільно володіє термінологією. Вільно орієнтується в стилістичних особливостях творів різних епох. Старанно виконує всі програмові вимоги. Здатен проаналізувати свою роботу над музичним матеріалом. Систематично готується до занять. Значну увагу приділяє самостійній роботі, проявляє творчу ініціативу при виконанні завдань з дисципліни. Приймає участь у фортепіанних концертах.</p>	100-90 балів	Високий	Зараховано
<p>Студент демонструє досить переконливий рівень втілення художніх образів творів, що виконуються. При виконанні музичних творів, впевнено відтворює текст по нотах, дотримуючись авторських вказівок (відповідний темп, динаміка, штрихи, апікатура). Виразно передає характер твору (фразування, динамічний розвиток, цілісність твору). Самостійно знаходить інформацію про композиторів, стиль, епоху, може дати визначення жанру твору, що виконує. Систематично готується до занять. Здатен самостійно працювати та аналізувати свою роботу. Приймає участь у фортепіанних концертах.</p>	82-89 балів	достатній	
<p>Студент відтворює текст по нотах, передає характер та художній зміст твору, виконує авторські вказівки (темп, динаміка, апікатура). Але не завжди демонструє переконливий рівень втілення художніх образів творів, що виконуються. Спостерігаються окремі помилки в розумінні стилістичних особливостей музичних творів. При виконанні допускає незначні помилки, які не заважають загальному сприйняттю твору. Виконує всі програмові вимоги, знає музичну термінологію. Володіє інформацією про композитора, його творчий спадок. Систематично готується до занять.</p>	74-81 балів	достатній	

<p>Студент володіє музичним матеріалом, але під час виконання припускає помилки в тексті та аплікатурі. Недостатня наполегливість в напрямку оволодіння знаннями, уміннями, навичками, необхідними в професійній діяльності музиканта-виконавця, наявність досить суттєвих недоліків у розумінні змісту музичних творів. Художній зміст передає частково. Невпевнено володіє термінологією. Програмові вимоги виконує не повною мірою.</p>	<p>64-73</p>	<p>сер едні й</p>	
<p>Студент відтворює текст з метро-ритмічними та текстовими помилками, виконує елементарні вказівки автора. Не передає характер твору. Грає у невідповідному темпі. Не дотримується вказаних штрихів та динаміки. Слабо орієнтується в музично-теоретичних визначеннях. Не систематично готується до занять. Відсутність системності, наполегливості, старанності в оволодінні фаховими знаннями, уміннями, навичками, наявність суттєвих недоліків у професійній підготовці.</p>	<p>60-63</p>	<p>сер едні й</p>	<p>Зарахован о</p>
<p>Недбале ставлення до занять, постійне невиконання завдань, які передбачені навчальною програмою . Студент по нотах відтворює текст без відповідних штрихів та динаміки, не звертає уваги на аплікатуру, допускає метро-ритмічні помилки. Музичною термінологією володіє частково. Систематично не готується до занять, програмові вимоги не виконує.</p>	<p>35-59</p>	<p>поч атк ови й</p>	<p>Не зарахован о</p>
<p>Завдання не виконане, знання з навчальної дисципліни відсутні. Велика кількість пропусків занять без поважних причин. Має мінімальні музично-теоретичні знання. Програмові вимоги систематично не виконує. Має слабкі практичні навички.</p>	<p>0-34</p>	<p>Н/А</p>	<p>Не зарахован о</p>

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

I РІК НАВЧАННЯ

Диф. залік у 1 семестрі

Поточний контроль													Підсумковий контроль	Разом	
Модуль 1															
T1			T2			T3			T4				Залік		100 б
Максимальна кількість 15 балів			Максимальна кількість 15 балів			Максимальна кількість 15 балів			Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість		
1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	35 б		
Контроль самостійної роботи проводиться кожні 3 уроки й оцінюється від 1 до 5 балів. Максимальний бал поточного контролю 65 балів													Підсумковий контроль проводиться наприкінці 1 семестру й оцінюється від 1 до 35 балів.		

Екзамен у 2 семестрі

Поточний контроль													Підсумковий контроль	Разом	
Модуль 2															
T1			T2			T3			T4				Екзамен		100 б
Максимальна кількість 15 балів			Максимальна кількість 15 балів			Максимальна кількість 15 балів			Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість		
1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	35 б		
Контроль самостійної роботи проводиться кожні 3 уроки й оцінюється від 1 до 5 балів. Максимальний бал поточного контролю 65 балів													Підсумковий контроль проводиться наприкінці 1 семестру й оцінюється від 1 до 35 балів.		

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1 Зміст навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1.

Тема 1 Твір українського композитора. Формування та розвиток базових навичок гри у фортепіанному ансамблі:

- опанування основних принципів ансамблевого виконання: точність вступу, спільне розуміння темпу та агогіки;
- досягнення динамічної рівноваги, єдності фразування, чіткого уявлення про значення кожної партії в конкретному епізоді.

Розвиток навичок ансамблевого читання з аркушу та швидкої орієнтації в музичному тексті.

Тема 2 Твір композитора класика. Засвоєння основних принципів художньої інтерпретації:

- фортепіанних перекладах симфонічної, камерної та оперної класики. Опанування вмінням тембрового імітування інструментів симфонічного оркестру.
- Освоєння базових теоретичних знань щодо ансамблевого виконавства.

Тема 3 Твір барокової доби. Подальший розвиток навичок спільного музикування:

- робота над ритмічною узгодженістю, єдиним динамічним планом;
- досягнення звукового балансу, єдності фразування.

Тема 4 Твір віртуозного характеру. Освоєння знань стосовно еволюції стилів у фортепіанному ансамблевому виконавстві.

Виховання музичного смаку та творчого уявлення стосовно художньої інтерпретації ансамблевих творів.

- Удосконалення технічних, музичних, інтерпретаційних навичок ансамблевої гри.
- Подальше вдосконалення навички використовувати фортепіанну педаль під час гри в чотири руки.

МОДУЛЬ 2.

Тема 1 Твір композитора романтика. Робота над розвитком музичного мислення з метою наскрізного розвитку твору;

- формування навичок співставлення й поєднання силових (динамічних) рівнів, акцентів різного характеру й сили, поступових нюансів (посилення, послаблення), різної рельєфності;
- робота над аплікатурою твору, як необхідною умовою для вдосконалення виконавства;
- робота над проблемами слухо-рухової координації;
- вдосконалення артикуляційних навичок студента;
- робота над фактурою, як комплексом засобів музичної виразності;
- робота над рівністю туше.

Тема 2 Твір композитора класика.

- формування вміння досягати єдності, цілності виконання при дотриманні тематичної та динамічної контрастності;
 - формування вміння переключення на новий музичний образ;
 - формування у студентів блискавичних та барвистих музично-слуховою уявлень;
 - формування вміння підлаштовувати свій апарат для звуковидобування певного характеру звучання;
 - робота над особливостями артикуляції та орнаментики у творах класичного стилю;
- типові закономірності музичної мови композиційної структури та драматургії сонат.

Тема 3 Твір українського композитора. Розвиток тембрального уявлення, колористичних можливостей фактури.

- стилістичні та жанрові особливості творів композиторів українських композиторів;
- робота над вихованням виконавської впевненості, артистизму;
- розуміння й вирішення технічних завдань;
- максимальна зосередженість на звучанні і свободі апарату.

Тема 4 Твір розгорнутої форми.

- єдність форми;
- усвідомлення художньої природи й особливостей музичного матеріалу, його цілісне сприйняття на основі оперування музично-слухових уявлень;
- розуміння технічних завдань.

6.2 Структура навчальної дисципліни

ТЕМИ	Кількість годин					
	Денна форма			Заочна форма		
	всього	індивідуальні	самостійні	всього	індивідуальні	самостійні
МОДУЛЬ 1.						
Тема 1 Твір українського композитора.	15	8	7	15	2	12
Тема 2 Твір композитора класика.	15	8	7	15	2	13
Тема 3 Твір барокової доби.	15	8	7	15	2	13

Тема 4 Твір віртуозного характеру.	15	8	7	15	3	13
Разом:	60	32	28	60	9	51
МОДУЛЬ 2.						
Тема 1 Твір композитора романтика.	15	8	7	15	2	12
Тема 2 Твір композитора класика.	15	8	7	15	2	13
Тема 3 Твір українського композитора.	15	8	7	15	2	13
Тема 4 Твір розгорнутої форми.	15	8	7	15	3	13
Разом:	60	32	28	15	9	51
	Денна форма			Заочна форма		
Загальний обсяг годин	120	64	56	120	18	102

6.3 Самостійна робота (денна, заочна форми)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна ф.	Заочна ф.
	МОДУЛЬ 1.		
Тема 1	Твір українського композитора. Формування та розвиток базових навичок гри у фортепіанному ансамблі: - опанування основних принципів ансамблевого виконання: точність вступу, спільне розуміння темпу та агогіки; - досягнення динамічної рівноваги, єдності фразування, чіткого уявлення про значення кожної партії в конкретному епізоді. Розвиток навичок ансамблевого читання з аркушу та швидкої орієнтації в музичному тексті.	7	12

Тема 2	Твір композитора класика. Засвоєння основних принципів художньої інтерпретації: - фортепіанних перекладах симфонічної, камерної та оперної класики. Опанування вмінням тембрового імітування інструментів симфонічного оркестру. Освоєння базових теоретичних знань щодо ансамблевого виконавства.	7	13
Тема 3	Твір барокової доби. Подальший розвиток навичок спільного музикування: - робота над ритмічною узгодженістю, єдиним динамічним планом; - досягнення звукового балансу, єдності фразування.	7	13
Тема 4	Твір віртуозного характеру. Освоєння знань стосовно еволюції стилів у фортепіанному ансамблевому виконавстві. Виховання музичного смаку та творчого уявлення стосовно художньої інтерпретації ансамблевих творів. - Удосконалення технічних, музичних, інтерпретаційних навичок ансамблевої гри. - Подальше вдосконалення навички використовувати фортепіанну педаль під час гри в чотири руки.	7	13
Всього по 1 модулю		28	51
	МОДУЛЬ 2.		
Тема 1	Твір композитора романтика. - робота над розвитком музичного мислення з метою наскрізного розвитку твору; - формування навичок співставлення й поєднання силових (динамічних) рівнів, акцентів різного характеру й сили, поступових нюансів (посилення, послаблення), різної рельєфності; - робота над аплікатурою твору, як необхідною умовою для вдосконалення виконавства; - робота над проблемами слухо-рухової координації; - вдосконалення артикуляційних навичок студента;	7	12

	<ul style="list-style-type: none"> - робота над фактурою, як комплексом засобів музичної виразності; - робота над рівністю туше; 		
Тема 2	<p>Твір композитора класика.</p> <ul style="list-style-type: none"> - формування вміння досягати єдності, цілності виконання при дотриманні тематичної та динамічної контрастності; - формування вміння переключення на новий музичний образ; - формування у студентів блискавичних та барвистих музично-слуховою уявлень; - формування вміння підлаштовувати свій апарат для звуковидобування певного характеру звучання; - робота над особливостями артикуляції та орнаментики у творах класичного стилю; <p>типіві закономірності музичної мови композиційної структури та драматургії сонат.</p>	7	13
Тема 3	<p>Твір українського композитора.</p> <ul style="list-style-type: none"> - розвиток тембрального уявлення, колористичних можливостей фактури; - стилістичні та жанрові особливості творів композиторів українських композиторів; - робота над вихованням виконавської впевненості, артистизму; - розуміння й вирішення технічних завдань; - максимальна зосередженість на звучанні і свободі апарату. 	7	13
Тема 4	<p>Твір розгорнутої форми.</p> <ul style="list-style-type: none"> - єдність форми; - усвідомлення художньої природи й особливостей музичного матеріалу, його цілісне сприйняття на основі оперування музично-слухових уявлень; - розуміння технічних завдань. 	7	13
Всього по 2 модулю		28	51
Разом годин самостійної роботи:		56	102

7. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Інструменти та обладнання: музичні інструменти фортепіано, роялі, метрономи; репетиційна база, бібліотечний фонд, спеціально обладнане приміщення для концертних заходів; бази виконавської практики відповідно до навчальної програми; комп'ютерне та програмне забезпечення, мультимедійні засоби у сфері музичної діяльності.

Аудиторний фонд:

- навчальний корпус
- концертний зал №1
- концертні аудиторії - №33, 45
- класи фортепіано № 6,7, 46, 57
- точки бездротового доступу до мережі інтернет– кафедральний клас Фортепіано № 45
- нотна бібліотека, її структура: читальний зал, абонемент навчальної літератури та нотної літератури;
- навчальні плани;
- навчально-методичні комплекси дисциплін.

7. 1. Методи навчання

- пояснювально-ілюстративний (повідомлення викладачем інформації різними засобами - словесними, наочними, практичними);
- репродуктивний
- частково-пошуковий (евристичний - розв'язання завдань, над якими студенти працюють під керівництвом викладача)
- практичний
- моделювання

8. Методичні рекомендації

8.1 Методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи.

Самостійна робота є важливим елементом всієї системи підготовки у вищому навчальному закладі будь-якої форми навчання і сприяє кращому засвоєнню та ефективному опануванню навчального матеріалу. Проводиться з метою отримання нових знань, їх закріплення, розширення та поглиблення є складником його навчання. Викладач допомагає відпрацювати музичний матеріал, дає конкретні вказівки щодо обсягів, напрямів самостійної роботи.

Самостійна робота студентів-піаністів охоплює:

- Теоретичний аналіз творів програми;
- Розбір твору: читання по нотах, визначення аплікатури;
- Ескізне вивчення творів;
- Художньо-музичний аналіз твору;
- Виконання твору по нотах
- Доведення твору до концертного стану
- Репетиції удвох з партнером

Самостійна робота носить систематичний характер є обов'язковою. Формування та розвиток навичок самостійної діяльності студента передбачає:

- Аналіз та синтез
- Самоконтроль та самооцінка
- Активність
- Ініціативність
- Творчий підхід

Зміст самостійної роботи студентів у форматі дисциплін «Ансамбль» (вид фортепіано) ОК 14 визначається робочою програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

Самостійна робота студента проявляється в опрацюванні спеціальної літератури, в умінні вільно орієнтуватися у стилях і жанрах, аналізувати і давати оцінку власному виконанню музичного твору по нотах.

Студент повинен вміти самостійно працювати з довідковою, навчальною та періодичною літературою, а також виконувати огляд теми.

Готувати опорний конспект для відповіді по заданій темі певного змістовного модуля, використовуючи навички, набуті на уроках з дисциплін музично-теоретичного циклу. Самостійно аналізувати виконану роботу.

Приблизний репертуарний список

I курс

Тема 1

Українські композитори

1. Жанна Колодуб. Закарпатська сюїта для двох фортепіано.
2. Жанна Колодуб. «Вальс» та «Скерцо» з Концертної сюїти №2 для двох фортепіано.
3. Б. Стронько. «Регтайм» для 2-х роялей.
4. Б. Стронько. «Діалог» для фортепіано у 4 руки.
5. Б. Стронько. «Тривожна чакона» для фортепіано у 4 руки.
6. М. Скорик. Три джазові п'єси для фортепіано у 4 руки.
7. М. Скорик. Джазові парафрази творів Л.Бетховена.
8. В.Журавицький. Варіації на тему В. А. Моцарта.
9. О.Костін. «Чай удвох». Сюїта для двох фортепіано з опери «Жовтий лелека». (частини №2, №4).
10. О. Іванько. «Ретро» для фортепіано у 4 руки.
11. О. Іванько. «Вальс ялинкових іграшок» для фортепіано у 4 руки.
12. О. Іванько. «Замітіль» для ф-но у 4 руки.
13. Р. Глієр. «Остінато» для 2-х фортепіано.
14. В. Подвала. Скерцо для ф-но у 4 руки.

Тема 2

Твір композитора класика

1. В. А. Моцарт. Сонати KV 19d C dur, K. 381 Ре мажор, K.358 Соль мажор для ф-но у 4 руки.
2. К. М. Вебер. П'єса, ор. 60, № 4 для ф-но у 4 руки.
3. К. М. Вебер. Сонатина До мажор для ф-но у 4 руки.
4. Т. Лак. Сонатина для 2-х ф-но, ор. 129.
5. Л. ван Бетховен. Менует із Септета для ф-но у 4 руки.
6. Л. ван Бетховен Турецький марш із музики до п'єси А. Коцебу «Руїни Афіни» для ф-но у 4 руки.
7. Л. ван Бетховен. Шість варіацій (Пісня з варіаціями) для ф-но у 4 руки.
8. Й. Гадн. Романс із симфонії «Рейн» для ф-но у 4 руки.

9. А. Діабеллі. Задоволення молодості. Шість сонатин для ф-но у 4 руки.
10. А. Діабеллі. Сонати ор. 32, 33, 37, 38, 73, 150.

Тема 3

Твір барокової доби

1. Г. Ф. Гендель. Кончерто грассо соль мінор, IV частина для 2-х ф-но.
2. Г. Ф. Гендель. Соната соль мінор I та II частина обр. М. Готліба для 2-х ф-но.
3. І. С. Бах. «Шутка» із сюїти сі мінор для ф-но у 4 руки.
4. І. С. Бах. Сарабанда із Французької сюїти ре мінор для ф-но у 4 руки.
5. І. С. Бах. «Арія Бахуса» для ф-но у 4 руки.
6. Г. Ф. Гендель. Пасакалія з сюїти соль мінор обр. М. Готліба для 2-х ф-но.
7. Г. Ф. Гендель. АLEGRO (Музика на воді) для 2-х ф-но.
8. І. С. Бах. Сонатина BWV 106 для ф-но у 4 руки.
9. І. С. Бах. АLEGRO із Сонати сі мінор для 2-х ф-но.

Тема 4

Твір віртуозного характеру.

1. Д. Мійо. I частина і III частина «Бразілера» з сюїти для двох фортепіано «Скарамуш».
2. М. де Фал'я. «Іспанський танок» обр. Для 2-х ф-но Л. Фейгіна.
3. Е. Григ. «У печері гірського короля» для ф-но у 4 руки.
4. Й. Брамс. Угорські танці для ф-но у 4 руки.
5. Г. Тріггс. Вальс для ф-но у 4 руки.
6. А. Дворжак. Слав'янські танці, ор. 46 для ф-но у 4 руки.
7. М. Мошковський. Іспанські танці ор. 12 обр. Б. Вольфа для 2-х ф-но.

Композитор романтик

1. М. де Фал'я. «Іспанський танок» обр. Для 2-х ф-но Л. Фейгіна.
2. К. Сен-Санс. «Либідь», «Слони» з «Карнавалу тварин» обр. М. Готліба.
3. Дж. Бізе. «Хабанера для двох», обр. Для ф-но у 4 руки в. Грязнова.
4. Е. Григ. Норвежські танці, ор. 35, для ф-но у 4 руки.
5. Е. Григ. «У печері гірського короля» для ф-но у 4 руки.
6. Е. Григ. «Поранене серце» для ф-но у 4 руки, ор. 34, № 1.
7. Е. Григ. Танок Анітри із сюїти «Пер Гюнт» для ф-но у 4 руки.
8. Р. Шуман. Екосез, для ф-но у 4 руки.
9. Р. Шуман. Дитячі сцени, ор. 15 для ф-но у 4 руки.
10. Й. Брамс. Угорські танці для ф-но у 4 руки.

11. Ф. Шуберт. Вальси, обр. Для 2-х ф-но С. Прокоф'єва.
12. Ф. Мендельсон. Пісні без слів. Ор. 67, №1–№6, пер. Для ф-но у 4 руки К. Черні.
13. Ш. Лефєбр. Андантино для ф-но у 4 руки.
14. Г. Форє. Павана, ор. 50, перекл. Для ф-но у 4 руки А. Бенфелд.
15. Ф. Шопєн. Дві мазурки для ф-но у 4 руки.

Твір розгорнутого характеру

1. Ф. Пуленк. Елегія для 2-х фортепіано.
2. Ф. Пуленк. Каприччио для 2-х фортепіано.
3. Г. Форє. Сюїта «Долли» ор. 56
4. М. Равель. «Моя матінка-гусиня» обр. В. Сародубовського для фортепіано у 4 руки.
5. В. Моцарт. Увертюра до опери «Чарівна флейта», перекл. Ф. Бузоні для 2 ф-но.
6. К. Сен-Санс. Симфонічна поема «Танок смерті», ор. 40, перекл. Для ф-но у 4 руки Е. Гуїрауд.
7. А. Казєлла. «Пупазетті» для ф-но у 4 руки.
8. Н. Дєлло Джойо. П'ять образів.

Рекомендовані джерела інформації

- 1 Гаркуша Л.І., Економова О.С. Формування професійних навичок і вмінь студентів на заняттях з основного музичного інструмента (фортепіано): навчально-методичний посібник. К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2013. 100 с.
- 2 Жигінас Т. В. Методичні засади підготовки майбутніх вчителів музики до концертно-освітньої діяльності серед дітей та юнацтва: дис. канд. пед. наук: 13.00.02. К, 2007. 220 с.
- 3 Кашкадамова Н. Мистецтво виконання музики на клавішно-струнних інструментах (XIV- XVIII ст.). Тернопіль: СМП «Астон», 1998. 299. С. 10.
- 4 Михалюк А. М. Значущість українського фортепіанного мистецтва як засобу формування виконавської культури майбутніх учителів музики. Педагогічні науки. Випуск 126. Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2015. С. 109-115.
- 5 Некрасов Ю. Комплексне навчання гри на фортепіано: Навч.-метод. посіб. Одеса: АстроПринт, 2000. 148 с.

- 6 Польська І. Проблеми жанрової типології фортепіанного виконавства. Культура України. Мистецтвознавство. Х., 2000. Вип. 6. С. 171-180.
- 7 Рябуха Н. Звуковий образ світу: онто-сонологічне дослідження фортепіанного мистецтва ХХ - початку ХХІ ст. Харків: Бровін О. В. [вид.], 2016. 334 с.
- 8 Савицький Р. Основні засади фортепіанної педагогіки : метод. посіб. Тернопіль : СМП «АСТОН», 2000. 68 с.
- 9 Смородський В.І. Розвиток стильового слуху учнів на основі жанрового підходу. Науковий часопис Національного педагогічного ун-ту імені
10. М.П. Драгоманова. Серія No 14: Теорія і методика мистецької освіти: зб. наук. праць. К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2015. Вип. 17 (22). С. 129-132.
11. Фоміна Т. М. Стильові принципи фортепіанного виконання і можливості індивідуальної виконавської інтерпретації. Одеса: Астропринт, 2014. 136 с.
12. Чернявська М. С. Муціо Клементі: "Прогрес фортепіано - імітація оркестру...". Культура України. Мистецтвознавство. Х., 2000. Вип. 6. С. 149-159.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

www.nbuv.gov.ua – веб-сайт Національної бібліотеки імені В. І. Вернадського (м. Київ)

www.4uth.gov.ua – веб-сайт Державної бібліотеки України для юнацтва

www.chl.kiev.ua – веб-сайт Національної бібліотеки України для дітей

<http://old.dnpb.gov.ua> – веб-сайт Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського

<http://www.pisni.org.ua> – веб-сайт “Українські народні пісні” містить зібрання колекції найкращих українських пісень від найдавніших часів до сьогодення, а також інформацію про їх авторів та виконавців.

<https://ivankomusic.com/> Сайт українського композитора О.Іванька.

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

1. Робоча програма перезатверджена на 2022 / 2023

н.р.

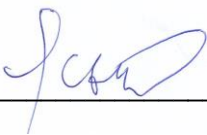
Зі змінами:

- з репертуарного списку робочої програми видалені твори композиторів держави агресора.
- змінено код дисципліни згідно плану та Матриці відповідності програмних компетентностей освітньої програми «Інструментальне виконавство (за видами)» 22/23 - ОК 14.
- Розширено програмні компетенції
- Відповідно до освітньої програми «Інструментальне виконавство (за видами)», що була рік на громадському обговоренні оновлено порядок тем.

протокол № 1 від 29 серпня 2022р.

Зав. кафедри Ясько О.А.

(Прізвище ініціали)

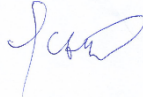
(підпис)

**2. Робоча програма перезатверджена на засіданні кафедри у 2023 / 2024
н.р.**

В результаті перегляду на засіданні кафедри «Інструментальне виконавство (за видами)» робочої програми з дисципліни «Ансамбль (фортепіано)», програма затверджена без змін.

Протокол № 2 від 01 вересня 2023 р.

Завідувач кафедри

Ясько О.А.